

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Waldemar Majka (spr.)
Sędziowie:	SSO Mariusz Górski SSO Agnieszka Połyniak
Protokolant:	Magdalena Telesz

przy udziale Elżbiety Reczuch Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2017 r.

sprawy

1. **N. P.**

córki R. i A. z domu G.

urodzonej (...) w W.

oskarżonej z art. 158 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk,

2. **E. K.**

córki A. i I. z domu K.

urodzonej (...) w W.

oskarżonej z art. 158 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk,

3. **R. P.**

syna G. i A. z domu W.

urodzonego (...) w W.

oskarżonego z art. 158 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 13 kwietnia 2017 r. sygnatura akt III K 1010/15

I. uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. N. z Kancelarii Adwokackiej w W. 516,60 złotych tytułem kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej N. P. z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sygnatura akt IV Ka 437/17

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Wałbrzychu oskarżył E. K., N. P. i R. P. o to, że:

w dniu 30 czerwca 2015 roku w W. woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu poprzez uderzenie pięściami po twarzy, szarpanie i kopanie po całym ciele K. Z. wzięli udział w jej pobiciu narażając w ten sposób na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego uszczerbku na ciele powodując u zaatakowanej obrażenia w postaci stłuczenia krwiaka okolicy policzka lewego i okolicy podoczołowej lewej ze złamaniem kości jarzmowej i szczękowej lewej, które to obrażenia naruszyły u wyżej wymienionej czynności narządów ciała na czas powyżej siedmiu dni,

tj. o czyn z art. 158§1 kk i art. 157§1 kk w zw. z art. 11§2 kk.

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2017 r. (sygnatura akt III K 1010/15) Sąd Rejonowy w Wałbrzychu:

I. oskarżonych E. K., N. P. i R. P. uznał za winnych popełnienia zarzucanego im czynu opisanego w części wstępnej wyroku, tj. występku z art. 158§1 kk i art. 157§1 kk w zw. z art. 11§2 kk i za czyn ten na podstawie art. 157§1 kk w zw. z art. 11§3 kk wymierza im kary po 10 (dziesięć) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 k.k. wykonanie kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec wszystkich oskarżonych warunkowo zawiesił na okres 3 (trzech) lat próby;

III. na podstawie art. 73 § 1 k.k. w okresie próby oddał wszystkich oskarżonych pod dozór kuratora sądowego;

IV. na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 kk zobowiązał wszystkich oskarżonych do przeproszenia pokrzywdzonej K. Z.;

V. na podstawie art. 46§2 kk orzekł od wszystkich oskarżonych na rzecz pokrzywdzonej K. Z. nawiązki w kwotach po 1000 (jeden tysiąc) złotych od każdego z nich;

VI. na podstawie art. 230§2 kk zwrócił K. Z. dowód rzeczowy w postaci bluzy sportowej koloru czarnego firmy (...) ((...));

VII. zasądził od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa zwrot wydatków w kwocie 521,76 złotych i zwolnił ich od opłat.

Wyrok powyższy zaskarżony został przez obrońcę oskarżonych E. K. i R. P. w całości, a skarżący zarzucił:

obrazę przepisów postępowania, mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, a to:

art. 6 kpk w zw. z art. 390 § 2 kpk w zw. z art. 375 § 2 kpk, polegającą na braku poinformowania oskarżonych E. K. i R. P. o przebiegu rozprawy prowadzonej w dniu 24 października 2016 r. w czasie ich nieobecności oraz uniemożliwienia im złożenia wyjaśnień co do przeprowadzonego wówczas dowodu z przesłuchania pokrzywdzonej K. Z., na której wnioski na czas jej przesłuchania Sąd nakazał oskarżonym opuszczenie sali sądowej,

a podnosząc wskazany zarzut wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Wałbrzychu celem ponownego rozpoznania.

Apelację wywiódł również obrońca oskarżonej N. P. zaskarżając wyrok w całości, zarzucając:

obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

- art. 4 oraz art. 7 kpk poprzez orzeczenie z naruszeniem zasady obiektywizmu oraz poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego,

z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania w stwierdzeniu, że nie są dla sądu wiarygodnym źródłem dowodowym wyjaśnienia oskarżonych, zeznania świadków M. B., i K. G., z przyczyn dotyczących wyjaśnień N. P. i E. K., które zaprzeczały temu, co twierdziła pokrzywdzona oraz z powodu znajomości z: oskarżonymi, a uznaniu za wiarygodne zeznania pozostałych świadków - matki oraz ojczyma pokrzywdzonej, pomimo pokrewieństwa i większego prawdopodobieństwa zeznawania na korzyść córki;

- art. 424 § 1 kpk polegającą na nieodniesieniu się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do istotnej kwestii mogącej mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, mianowicie do roli i udziału w postępowaniu przygotowawczym świadka D. K. - policjanta, który po telefonie od matki pokrzywdzonej, mimo zakończenia służby, podejmował czynności w stosunku do oskarżonej N. P. - dokonując jej zatrzymania, a przesłuchiwany przed sądem początkowo zaprzeczał tym okolicznościom;

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mających wpływ na jego treść (art. 438 pkt 3 kpk):

- poprzez przyjęcie - wbrew zeznaniom świadków oraz wyjaśnieniom oskarżonych - iż oskarżona dopuściła się zarzucanego jej czynu zabronionego, podczas gdy okoliczności sprawy oraz prawidłowa i całościowa wykładnia materiału dowodowego, a w szczególności zeznania świadka A. M., M. B., K. G. oraz wyjaśnienia samej oskarżonej prowadzą do wniosku, iż oskarżona nie popełniła zarzucanego jej czynu;

- błędnym i dowolnym przyjęciu, że oskarżona N. P. odciągała koleżankę K. K. od pokrzywdzonej, aby ta nie mogła udzielić pokrzywdzonej pomocy, gdy z wyjaśnień oskarżonej, jak również z notatki urzędowej dotyczącej rozpytania oskarżonej wynika, że chciała ona jedynie odciągnąć od tej grupy K.K., bowiem o to poprosiła ją matka K.;

- bezpodstawnym przyjęciu, że oskarżoną N. P. w budynku brała czynny udział w pobiciu, w sytuacji gdy z żadnego dowodu zgromadzonego w sprawie takich wniosków wyciągnąć nie można;

- błędnym i dowolnym przyjęciu, że wersję zdarzeń opisywaną przez pokrzywdzoną, potwierdza nagranie z monitoringu, w sytuacji gdy na nagraniu z monitoringu, nie ma żadnej sytuacji, na podstawie której można byłoby przypisać oskarżonej N. P. winę,

a podnosząc wskazane zarzuty wniósł zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez uniewinnienie oskarżonej oraz o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonej z urzędu za II instancję.

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

apelacja obrońcy oskarżonych E. K. i R. P. jest zasadna. Na rozprawie 24 października 2016 roku nie tylko zarządzono przesłuchanie pokrzywdzonej pod nieobecność oskarżonych (k.268) ale z treści protokołu nie wynika aby po przesłuchaniu pokrzywdzonej oskarżeni powrócili na salę rozpraw ani też aby byli poinformowani o przebiegu rozprawy i pouczeni o możliwości zadania pytań co do treści zeznań złożonych w ich nieobecności. Nie miało też to miejsca na kolejnych rozprawach 1 grudnia 2016 roku, 2 lutego 2017 roku i 30 marca 2017 roku

Odnosząc się do podniesionego zarzutu naruszenia art.390§2 kk w zw. z art.375§2 kpk, to w istocie prawo oskarżonych do obrony (art.6 kpk) zostało naruszone. W orzecznictwie zasadnie wskazywano, że prawa tego nie można traktować jako zwykłej formalności, udział bowiem oskarżonego jest jedną z gwarancji jego prawa do obrony, sądowi zaś stwarza dodatkowe przesłanki dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych i trafnych ocen, również na podstawie odbioru wrażeń wynikających z zachowania uczestników procesu (tak między innymi w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 1975 r., I KR 222/74, OSNKW 1975, nr 7, poz. 92, oraz z dnia 7 grudnia 2006 r., V KK 89/06, OSNKW 2006, poz.

2389). Unormowanie kwestii obecności oskarżonego odnosi się do wszystkich środków dowodowych, a w odniesieniu do eksperymentu ma szczególne znaczenie; stanowi on bowiem źródło dowodu, przy którym stopień trudności jego przeprowadzenia i ewentualnego powtórzenia jest znacznie większy niż innych dowodów (zob. wyrok SN z dnia 26 kwietnia 1977 r., VI KRN 38/77, OSP 1977, z. 10, poz. 169). Trafnie przyjmowano również np., że przeprowadzenie w postępowaniu odwoławczym uzupełniającego dowodu z opinii biegłego, na którym oparto następnie rozstrzygnięcie, pod nieobecność oskarżonego - w sytuacji gdy sąd wiedział, że jest on chory - narusza reguły obecności oskarżonego przy czynnościach dowodowych i jego prawo do obrony (zob. wyrok SN z dnia 15 stycznia 1988 r., V KRN 341/87, OSNPG 1988, nr 11, poz. 117). Tak też jest w wypadku zeznań pokrzywdzonego, w oparciu o które konstruuje się zarzut aktu oskarżenia.

Reguła zatem wyrażona w art. 390§1 kpk dająca możliwość obecności oskarżonych przy każdej czynności dowodowej stanowi gwarancję oskarżonych w toku postępowania sądowego i ta gwarancja została wyraźnie pogwałcona, zaś relacje pokrzywdzonej i oskarżonych są zgoła odmienne i wymagają konfrontacji. Oskarżonym zarzucono działanie wspólnie i w porozumieniu, apelacje zaś wywiedziono jedynie na korzyść oskarżonych, a zatem potrzeba przeprowadzenia przewodu sądowego w całości dotyczy również oskarżonej N. P., zaś odnoszenie się do apelacji jej obrońcy na obecnym etapie postępowania jest zbędne (art.436 kpk).

Warto jednak zasygnalizować, iż dotychczas zebrany materiał dowodowy potwierdza sprawstwo każdego z oskarżonych niezależnie od zakresu ich czynności sprawczych. Trafnie podkreślił sąd I instancji, iż fragment zdarzenia zarejestrowany przez monitoring w zupełności odzwierciedla relację pokrzywdzonej podważając twierdzenia oskarżonych. Również zakres i lokalizacja obrażeń stwierdzonych u pokrzywdzonej nie przystaje do relacji oskarżonych.

Wobec powyższego sprawa wymaga ponownego rozpoznania (art.437§2 kpk).